

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล โทร ๐ ๒๒๔๑ ๓๒๓๗ โทร ๒๖๑๕
ที่ สบค.๑๖๓๔๖ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมงานและขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์โครงการงานประชุมวิชาการ สถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ ๑๙ ประจำปี ๒๕๖๐ ๐๘/๐๘

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการกลุ่ม

ด้วยสถาบันพระปกเกล้า ได้มีหนังสือ ที่ KPI ๑๙/ว. ๑๖๓๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ขอเรียนเชิญอธิบดีกรมชลประทานเข้าร่วมงานและขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์โครงการงานประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ ๑๙ ประจำปี ๒๕๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ได้เรียนรู้ประสบการณ์การส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่าน ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ จากนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและต่างประเทศ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ศูนย์ประชุม สหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล ขอให้ท่านพิจารณาเสนอบุคลากรในสังกัดที่มีความสนใจเข้าร่วมงานดังกล่าว โดยสามารถลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการได้ด้วยตนเองได้ทาง <http://gg.gg/kpicongress19> และส่งรายชื่อให้ฝ่ายฝึกอบรมภายนอกและจัดการความรู้ ส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อเสนอกรมพิจารณาอนุมัติตัวบุคคล ภายในวันพุธที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด

(นายมนัส กำเนิดมณี)
ผส.บค.

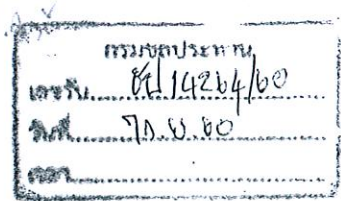
เรียน สอ.ส่วน, สอ.รทค

เพื่อโปรดพิจารณาและให้เชอขรินเพื่อไป รวบรวมรายชื่อ ๗๓-๑.๕๐

(นายสิริวิชญ กลิ่นกักดี)
ผส.จต. รักษาการแทน ผส.บอ.

๕ ต.ค. ๒๕๖๐

ที่ KPI 19/ว. 1638

30 สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมงานและขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์โครงการงานประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ประจำปี 2560

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการจัดการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้าฯ
2. กำหนดการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้าฯ
3. คำชี้แจงการลงทะเบียนเข้าร่วมงานวิชาการสถาบันพระปกเกล้าฯ

ด้วยสถาบันพระปกเกล้า กำหนดจัดงานประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ประจำปี 2560 (KPI Congress XIX) เรื่อง ประชาธิปไตยไทย: ความท้าทายใหม่อุดมคติ สิ่งที่เป็นจริง และสิ่งที่อยากเห็น (Thai Democracy and New Challenges: the Ideal, Reality and Prospects) ระหว่างวันที่ 10-12 พฤศจิกายน 2560 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่าน ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ จากนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ได้ข้อเสนอสำหรับนำพาประเทศไทยไปสู่สังคมประชาธิปไตยที่พึงปรารถนาและต้องร่วมกันสร้างโดยทุกภาคส่วนของสังคมไทยต่อไป

ในการนี้ สถาบันพระปกเกล้า จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการประชุมวิชาการฯ ระหว่างวันที่ 10-12 พฤศจิกายน 2560 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร และขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านที่สนใจได้สมัครลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมวิชาการฯ ในวัน เวลาและสถานที่ ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ สามารถลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมวิชาการฯ ได้ทาง <http://gg.gg/kpicongress19> (รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 3) ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2560 เพื่อสถาบันฯจะได้จัดเตรียมเอกสารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมประชุมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

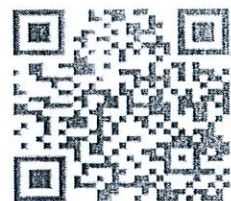
ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดงานฯ ดร.ศรัณยู หมั่นทรัพย์

โทรศัพท์ 0 2141 9519-30

โทรสาร 0 2143 8172

การประชุมวิชาการ
สถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19

การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ประจำปี 2560

เรื่อง

ประชาธิปไตยไทย: ความท้าทายใหม่
อุดมคติ สิ่งที่เป็นจริง และสิ่งที่อยากเห็น

Thai Democracy and New Challenges: the Ideal, Reality and Prospects

วันที่ 10-12 พฤศจิกายน 2560

ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

1. หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยมาตลอดระยะเวลา 85 ปีนั้น ประชาธิปไตยไทยเผชิญกับโจทย์ทางการเมืองทั้งเชิงอุดมการณ์ เนื้อหา รูปแบบ กระบวนการ และวิถีชีวิต ที่แสดงออกผ่านปรากฏการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เช่น ปัญหาตุลาอำนาจในโครงสร้างทางการเมือง และการบริหาร การเลือกตั้งที่ไม่สามารถเลือกคนที่เหมาะสมเข้าทำหน้าที่ พรรคการเมืองที่ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย นโยบายการบริหารบ้านเมืองไม่ต่อเนื่องขาดความยั่งยืน สิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ได้รับความคุ้มครอง การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นประเด็นถกเถียงในระดับของการแสดงออก สังคมที่ขัดแย้งและแบ่งแยก ฯลฯ ตลอดมาประเทศไทยได้พยายามออกแบบรัฐธรรมนูญให้เป็นกลไกหนึ่งในการแก้ไขปัญหา ด้วยเหตุผลการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น รัฐธรรมนูญ คือ กรอบกติกาหลักในการกำหนดทิศทางการเมืองและชี้นำสังคมให้เป็นไปตามต้องการ

ในวันที่ 6 เมษายน 2560 ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วยเจตนารมณ์เพื่อแก้ปัญหาการเมือง สังคม และประชาธิปไตยของไทย ทั้งปัญหาที่สะสมไว้เป็นเวลานานและปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่อย่างซับซ้อนตามสภาพสังคมการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป จึงนับเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ร่างขึ้นจากบทเรียนในอดีต เพื่อมุ่งนำพาให้ผ่านพ้นปัญหาไปสู่สิ่งที่คาดหวังและต้องการเห็นเกิดขึ้นในสังคมการเมืองไทย

บัดนี้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เป็นแนวทางให้สังคมการเมืองไทยเดินหน้าไปในทิศทางใหม่ภายใต้กรอบกติกาใหม่ กระบวนการและกลไกใหม่ และนับเป็นการนำประชาธิปไตยไทยเข้าสู่ความท้าทายใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งครั้งนี้ ประชาธิปไตยจะผ่านความท้าทายและสามารถหยั่งรากอย่างยั่งยืนในสังคมไทยได้หรือไม่ รัฐธรรมนูญใหม่จะแก้ไขปัญหานำพาประชาธิปไตยไทยไปในทิศทางที่ต้องการเห็นได้อย่างไร

เงื่อนไขปัจจัยใดที่ส่งเสริมประชาธิปไตยไทยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ และข้อท้าทายใดที่ประชาธิปไตยไทยต้องเผชิญและต้องผ่านพ้นไปได้

เพื่อแสวงหาคำตอบและข้อเสนอทางวิชาการต่อทุกฝ่ายในการนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น สถาบันพระปกเกล้าในฐานะสถาบันทางวิชาการที่มีภารกิจสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และสันติวิธีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมจึงกำหนดให้มีการประชุมวิชาการประจำปีในครั้งนี้นี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่าน ภายใต้กฎ กติกา และรัฐธรรมนูญใหม่ จากนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) เพื่อให้ได้ข้อเสนอสำหรับนำพาประเทศไทยไปสู่สังคมประชาธิปไตยที่พึงปรารถนาและต้องร่วมกันสร้างโดยทุกภาคส่วนของสังคมไทย

3. กิจกรรมหลัก

การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้าครั้งที่ 19 ประกอบด้วย กิจกรรม 3 ส่วน ได้แก่

1) การแสดงปาฐกถา ประกอบด้วย (1) การแสดงปาฐกถานำ (2) การแสดงปาฐกถาพิเศษ และ (3) การแสดงปาฐกถาปิด

การแสดงปาฐกถามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย บทบาทของรัฐธรรมนูญและกลไกทางการเมืองเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่านทั้งในระดับโลกและในประเทศไทย ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ มุมมอง และทัศนคติ ในหัวข้อดังกล่าว

2) การสัมมนาทางวิชาการ โดยแบ่งเวทีการสัมมนาทางวิชาการออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

(1) การอภิปรายร่วม (Panel discussion) เพื่อนำเสนอมุมมองและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ นักปฏิบัติ นักขับเคลื่อนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(2) การประชุมอภิปรายกลุ่มย่อย (Group discussion) เป็นการนำเสนอ บทความ เอกสารทางวิชาการหรือผลการวิจัย และการนำเสนอผลสรุปการประชุมนกลุ่มย่อย เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกัน

การสัมมนาวิวัตฤประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และระดมความคิดเห็นจากมุมมองและประสบการณ์ของนานาชาติและประเทศไทย ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่าน รัฐธรรมนูญ และ กลไกทางการเมืองเพื่อส่งเสริม พัฒนา และขับเคลื่อนประชาธิปไตยและนำพาสังคมการเมืองสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

- 3) การจัดนิทรรศการ มีวัตถุประสงค์ให้เป็นพื้นที่ของการแสดงรูปธรรมขององค์ความรู้และรวบรวมกรณีศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบของบอร์ดนิทรรศการ เวทีการแสดง และกิจกรรมสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ

4. กลุ่มเป้าหมาย

สถาบันพระปกเกล้ากำหนดผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 1,000 คน ประกอบด้วย

- 1) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- 2) บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) บุคลากรในองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- 4) นักวิชาการสาขาที่เกี่ยวข้อง
- 5) ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น
- 6) ผู้แทนองค์กรพัฒนาชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน
- 7) ผู้แทนองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
- 8) สื่อมวลชน
- 9) นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- 10) ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

5. วัน เวลา สถานที่จัดงาน

สถาบันพระปกเกล้า กำหนดจัดงานประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ระหว่างวันศุกร์-วันอาทิตย์ที่ 10-12 พฤศจิกายน 2560 เวลา 8.30-17.00 น. ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนของรัฐบาล องค์กรอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชน สื่อมวลชน องค์กรภาคประชาชน และประชาชนทั่วไป ได้นำเสนอผลงานวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อยอดความคิด และแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

2) ได้รับข้อเสนอเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยของประเทศไทยให้ก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

**การประชุมวิชาการ
สถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19**

กำหนดการ

การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ประจำปี 2560

เรื่อง

ประชาธิปไตยไทย: ความท้าทายใหม่
อุดมคติ สิ่งที่เป็นจริง และสิ่งที่อยากเห็น

Thai Democracy and New Challenges: the Ideal, Reality and Prospects

วันที่ 10-12 พฤศจิกายน 2560

ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ที่ 10 พฤศจิกายน 2560

- 11.00-13.00 น. ลงทะเบียน
- 13.30-14.30 น. พิธีเปิดการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ประจำปี 2560
- 14.30-14.40 น. ชมวีดิทัศน์เปิดการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 19 ประจำปี 2560
- 14.40-15.30 น. การแสดงปาฐกถา นำ เรื่อง Consolidated Democracy: Move Forward to Sustainability
โดย - Gen. Susilo Bambang Yudhoyono,* (Former President of the Republic of Indonesia)
- 15.30-15.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.45-17.45 น. การอภิปรายมุมมองและประสบการณ์จากต่างประเทศ
เรื่อง International Perspectives on Consolidated Democracy
โดย - Prof. Kang Won Taek, Seoul National University, South Korea.
- Prof. George Abonyi, Visiting Professor, Executive Education Program, Maxwell School, Syracuse University. Resident of Ottawa Canada.
- นักวิชาการประเทศโปรตุเกส*
- Prof. Francois Bafuil, Director of Research Centre at Sciences Po, Paris.

ผู้ดำเนินรายการ ดร. ชิงชัย หาญเจนลักษณ์

วันเสาร์ที่ 11 พฤศจิกายน 2560

- 08.00-09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00-09.40 น. การแสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
โดย นายมีชัย ฤชุพันธุ์* ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
- 10.00-12.00 น. การอภิปราย เรื่อง บททดสอบรัฐธรรมนูญใหม่ บนประชาธิปไตยที่พึงปรารถนา
โดย นายองอาจ คล้ามไพบูลย์
นายบัณฑูร เศรษฐศิโรตม์
ดร.มานะ นิมิตรมงคล
รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์
ผู้ดำเนินรายการ – ดร. ณิชฎา โกมลวาทิน
- 12.00-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-17.00 น. ลงทะเบียน และ เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย

ความท้าทายที่ 1: ได้นักการเมืองที่มีคุณภาพเข้าสู่สภา ?

นักการเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (representative democracy) ในฐานะที่เป็นผู้รวบรวม และพัฒนาเสนอแนะนโยบายทางเลือกต่างๆ ต่อประชาชน ส่วนประชาชนเลือกนักการเมืองหรือนโยบายที่ตนเองต้องการผ่านการเลือกตั้งหรือการลงประชามติ อันส่งผลต่อการกำหนดนโยบายในระดับชาติ โดยนัยยะนี้นักการเมืองและพรรคการเมือง ประชาชน การเลือกตั้ง และการกำหนดนโยบายจึงเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้งกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจึงได้ออกแบบระบบและกลไกใหม่ๆ ที่จะเอื้อให้การเลือกตั้ง และพรรคการเมืองสามารถส่งเสริมให้นักการเมืองที่มีคุณภาพเข้าสู่สภา ซึ่งเป็นที่ท้าทายว่า ระบบและกลไกใหม่ๆ ที่กำหนดมานั้น จะนำไปสู่ผลที่คาดหวังได้หรือไม่ ในห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 1 นี้ จึงขอชวนคิดวิเคราะห์ว่า ระบบและกลไกใหม่ๆ จะทำให้เกิดความท้าทายอย่างไร จะส่งผลต่อหลักปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การปฏิบัติตามระบบและกลไกต่างๆ นั้นจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ใดบ้าง และจะมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนเพื่อให้ได้นักการเมืองที่มีคุณภาพเข้าสู่สภาประสบความสำเร็จสมดังที่ตั้งใจไว้

ประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย

1. ระบบเลือกตั้งแบบใหม่จะทำให้ได้นักการเมืองที่มีคุณภาพมากขึ้นหรือไม่
2. กลไกต่างๆ ในกฎหมายพรรคการเมือง เช่น สมาชิกพรรค การเลือกตั้งขั้นต้น การกำหนดสาขาพรรค เป็นต้น จะช่วยส่งเสริมให้ได้นักการเมืองที่มีคุณภาพมากขึ้นหรือไม่
3. คณะกรรมการการเลือกตั้งจะช่วยส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพมากขึ้นได้อย่างไร
4. ประชาชนและองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อมวลชน สถาบันการศึกษา องค์กรตรวจสอบติดตามการเลือกตั้ง จะมีส่วนอย่างไรที่จะทำให้นักการเมืองมีคุณภาพมากขึ้น

วิทยากร

1. นายประพันธ์ นัยโกวิท*
2. นายนิกร จำนง
3. ผู้แทนจาก We Watch*
4. ดร. สติธร ธนานิธิโชติ

ผู้ดำเนินรายการ นางสาวณัชชาภัทร อมรกุล

ผู้สรุป รองศาสตราจารย์ ดร. ปณิธาน วัฒนายากร

ความท้าทายที่ 2: ประชาธิปไตยได้ดูแล ?

การสร้างดุลอำนาจระหว่างสถาบันการเมืองถือว่าเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของการร่างรัฐธรรมนูญ ที่ผ่านมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแทบทุกฉบับก็พยายามจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจของสถาบันการเมืองเพื่อให้การใช้อำนาจและการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจนั้นเกิดความสมดุลและสามารถตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาทางการเมืองการปกครองได้ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้พยายามสร้างความเข้มแข็งให้แก่ฝ่ายบริหารและพรรคการเมืองเพื่อแก้ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ได้พยายามสร้างระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจที่เข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติการเมืองเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดการความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ผ่านมาก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยได้ ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อกำหนดกลไกการจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งให้แก่การปกครอง ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้สร้างระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นเพื่อให้การใช้อำนาจของสถาบันทางการเมืองนั้นถูกตรวจสอบได้ทั้งโดยองค์กรตามรัฐธรรมนูญและโดยประชาชนด้วยการเพิ่มกลไกการตรวจสอบหรือกำหนดให้มีองค์กรมากกว่าหนึ่งองค์กรมาร่วมใช้อำนาจ เช่น การเปิดช่องให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้ ในขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับก่อนให้อำนาจการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอำนาจของรัฐสภาแต่เพียงองค์กรเดียว เป็นต้น

แม้ว่าการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่กล่าวมาข้างต้นจะเป็นที่คาดหวังว่าจะช่วยแก้วิกฤตทางการเมืองของประเทศไทย แต่ก็ยังเป็นที่น่าพิจารณาว่าการกำหนดความสัมพันธ์เชิงอำนาจตามรัฐธรรมนูญนั้นจะก่อให้เกิดผลทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หรือจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขใดจึงจะสามารถสร้างดุลอำนาจทางการเมืองที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยอันจะนำไปสู่การสร้างระบบการเมืองการปกครองที่เข้มแข็งเพื่อการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืนได้

ประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย

1. การจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจของสถาบันการเมืองตามรัฐธรรมนูญกับการแก้ไขปัญหาวิกฤตทางการเมืองและสร้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
2. ประเด็นความท้าทายที่เกิดจากการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (เช่น การปรับตัวของสถาบันการเมืองต่อการใช้อำนาจตามที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนด เป็นต้น)

3. เจ็อนไขและบริบททางการเมืองที่จะทำให้การใช้อำนาจของสถาบันการเมือง และ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของแต่ละองค์กรเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ วิทยาการ

1. ศาสตราจารย์ ดร. ชชาติชาย ณ เชียงใหม่*
2. ศาสตราจารย์ ดร. นครินทร์ เมฆไตรรัตน์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์เดช สรุโฆษิต
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ มูลศิลป์

ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ตีระสังขะ

ผู้สรุป นายณวัฒน์ ศรีปัดดา

ความท้าทายที่ 3: การเมืองไทยไร้โกง ?

ปัญหาการทุจริตเปรียบเสมือนมะเร็งร้ายที่กัดกินสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง และเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญในการนำมาพิจารณาวาง รูปแบบและกติกาใหม่เพื่อใช้ในการปกครองบ้านเมือง แม้รัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาได้พยายามอย่างยิ่งที่จะ ออกแบบกลไกต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินการ หากแต่ปัญหาการทุจริตยังคงดำรงอยู่ และได้ส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะ ปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นโดยฝ่ายการเมือง จนเป็นชนวนเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองอีกครั้งหนึ่งเมื่อกลางปี 2557

ดังนั้น “รัฐธรรมนูญฉบับปราบโกง” จึงเป็นวลีที่สะท้อนได้เป็นอย่างดีถึงเจตนารมณ์สำคัญใน การร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องการจะแก้ไขปัญหาดังกล่าว และอาจกล่าวได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงประชามติรับรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้เพื่อใช้เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งกลไกต่างๆ ได้มีการบรรจุและออกแบบไว้มากกว่า รัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา ทั้งในแง่การป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะในด้านการเมืองที่จะ มีความเข้มข้นเป็นพิเศษ ทั้งบทลงโทษนักการเมืองที่ไม่สุจริต กระบวนการถอดถอนทั้งจากรัฐสภาและ องค์กรอิสระ รวมทั้ง การควบคุมไม่ให้เกิดนโยบายประชานิยม ซึ่งล้วนเป็นกลไกที่ถือเป็นยาแรงจนทำให้ ฝ่ายการเมือง สื่อมวลชน และผู้เกี่ยวข้องตั้งข้อสังเกตว่า กลไกที่กำหนดขึ้นบางอย่างนั้นมุ่งเน้นที่การนำ นักการเมืองออกจากตำแหน่งมากกว่าที่จะลงโทษผู้กระทำผิดตามกฎหมายหรือไม่ การเพิ่มอำนาจใหม่ ให้กับองค์กรอิสระและศาลในการควบคุมรัฐบาลมีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้มาก น้อยเพียงใด รวมทั้ง การนำอำนาจประชาชนในการเข้าชื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งซึ่งมีมาตั้งแต่ รัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้าออกไปนั้น จะทำให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกลไกปราบโกงนี้ ลดลงหรือไม่ ในขณะที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ให้ประชาชนต้องไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและ ประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ อีกทั้งยังมีประเด็นเรื่องการกำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อบังคับใช้ อย่างจริงจังทั้งสมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรอิสระ สิ่งต่างๆ ดังที่กล่าวมาเป็นเรื่องที่มี ประสพการณ์จากการปฏิบัติในอดีตหลายเหตุการณ์ จึงเป็นความท้าทายที่มีความน่าสนใจสู่การอภิปราย แลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติและผลที่จะเกิดขึ้นตามกลไกใหม่ ดังกล่าวในการทำให้การเมืองไทยไร้โกงได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย

1. ความท้าทายในการนำกลไกตามรัฐธรรมนูญเพื่อป้องกันการทุจริตของฝ่ายการเมืองสู่การปฏิบัติและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
2. อำนาจใหม่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระและศาลในการควบคุมการทำงานของรัฐบาลกับเสถียรภาพในการบริหารประเทศ
3. ประสิทธิภาพและบทบาทของประชาชนในการป้องกันการทุจริตบนสิ่งที่หายไป
รัฐธรรมนูญ
4. มาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญกับความท้าทายที่ต้องเผชิญ

วิทยากร

1. นายภัทร คำพิทักษ์
2. ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภัคดีธนากุล
3. ดร.เดือนเด่น นิคมบริรักษ์
4. นายวีระ สมความคิด
5. นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส

ผู้ดำเนินรายการ ดร.เลิศพร อุดมพงษ์

ผู้สรุป นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์

ความท้าทายที่ 4 : ปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและหลักนิติธรรม ?

สิทธิเสรีภาพเป็นอำนาจในการตัดสินใจของบุคคลที่ไม่อาจถูกแทรกแซงจากผู้ใดได้ เป็นหลักประกันพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับกับแนวทางตามกฎหมายธรรมชาติที่สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่ติดตัวอยู่กับประชาชนทั้งหลาย แม้ไม่มีรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายรับรองไว้ประชาชนก็ยังคงมีสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ แต่ประเทศไทยยังคงมีปัญหาสิทธิเสรีภาพหลายประการ เช่น การละเมิดสิทธิผู้ด้อยโอกาส การเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่ไม่เท่าเทียมกัน การขาดทัศนคติที่เอื้อให้เกิดสิทธิแก่ประชาชน เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวแม้จะมีการรับรองสิทธิอย่างครบถ้วนหลายประการตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา หากแต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุหลักการแห่งสิทธิเสรีภาพได้จริง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติหลักการว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยที่บุคคลมีสิทธิเสรีภาพที่จะกระทำการใดๆ (นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญ) และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ トラบเท่าที่ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น โดยกำหนดให้รัฐมีบทบาทหน้าที่ ส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและชุมชน ซึ่งจะบรรลุเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้นั้นหัวใจสำคัญอีกประการคือการเคารพและยึดมั่นในหลักนิติธรรม รวมไปถึงกระบวนการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมที่เคารพสิทธิเสรีภาพอย่างแท้จริง แต่การจะบรรลุซึ่งสิทธิเสรีภาพที่แท้จริงตามหลักการนั้นจะทำอย่างไร ยังเป็นความท้าทายที่สำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย

1. หลักประกันใดที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่กำหนดเป็นหลักการว่า ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด รวมถึงการใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้โดยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายก็ถือเป็นสิทธิและเสรีภาพที่จะกระทำการนั้นๆ และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

2. ทำอย่างไรให้หลักนิติธรรมมีผลทำให้หน่วยงานของรัฐผูกพันและปฏิบัติตามกฎหมาย และทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับการปกป้องคุ้มครองจากกฎหมายที่ชอบธรรม

3. กระบวนการหล่อหลอมให้เกิดวัฒนธรรมที่เคารพสิทธิเสรีภาพระหว่างประชาชนด้วยกัน และระหว่างรัฐกับประชาชนด้วย ควรเป็นเช่นไร

4. ความท้าทายของหน่วยงานของรัฐที่ต้องทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติงานที่ยึดหลักนิติธรรมและเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

วิทยากร

1. ศาสตราจารย์ ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ
2. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี*
3. นายบรรจง นะแส

ผู้ดำเนินรายการ นายกล้า สมุทวนิช

ผู้สรุป นางสาวปัทมา สุบก้าปัง

ความท้าทายที่ 5: ยุทธศาสตร์ชาติกับอนาคตประเทศไทย ?

ยุทธศาสตร์ชาติถูกคาดหวังให้เป็น “เข็มทิศนำทาง” สำหรับการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืน รวมถึงสร้างความต่อเนื่องของการพัฒนาประเทศและให้ผู้เข้ามาบริหารประเทศแต่ละคณะนำยุทธศาสตร์ชาติไปใช้กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย เพื่อกำหนดกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางในการพัฒนาประเทศ พัฒนากลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างสอดคล้องและบูรณาการเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรากฎหมายการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ... เพื่อกำหนดกลไกในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม การผลักดันให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเสมือน “เข็มทิศนำทาง” ในการพัฒนาประเทศได้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นความท้าทายใหม่ของสังคมไทยที่ทุกภาคส่วนควรขบคิดพิจารณาร่วมกันว่า ยุทธศาสตร์ชาติจะส่งผลกระทบต่ออนาคตประเทศไทยเช่นไรโดยเฉพาะทิศทางทางการเมืองและแนวโน้มความต่อเนื่องของนโยบายรัฐ รวมทั้งควรมีกลไกใดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ และภาคประชาชนจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างไร

ประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย

1. ผลกระทบของการมียุทธศาสตร์ชาติต่อการเมืองและนโยบายของรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย
2. กลไกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
4. ประสบการณ์ ตัวอย่าง และบทเรียนจากต่างประเทศในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

วิทยากร

1. ดร.ปรเมธี วิมลศิริ
2. นายวสันต์ ขวลิตรกุล
3. รองศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ สถิตินิรามัย
4. นางสาวกรรณิการ์ กิจติเวชกุล

ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวดา กมลเวชช

ผู้สรุป ดร. ถวิลวดี บุรีกุล

ความท้าทายที่ 6: สร้างสังคมสันติสุข ?

สังคมที่พึงปรารถนาเป็นสังคมที่มีสันติสุข ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ไม่มีการใช้ความรุนแรงและยอมรับความหลากหลาย แต่ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาเกิดปัญหาความรุนแรงทางการเมืองไทย เกิดความสูญเสียในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน อีกทั้งเกิดความขัดแย้งในทุกระดับของสังคม รัฐบาลชุดต่างๆ ได้สร้างกลไกและมาตรการเพื่อสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมไทย แต่เนื่องจากสภาพปัญหาความขัดแย้งขยายตัวกลายเป็นความรุนแรง และขาดการร่วมกันจัดการที่ดีเพียงพอกจากทุกภาคส่วน ส่งผลให้สภาพปัญหาดังกล่าวยังคงดำรงอยู่ต่อไปและอาจจะเกิดความรุนแรงขึ้นได้ในอนาคต

การจะสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นสามารถทำได้หลายแนวทาง อาทิ เน้นที่การสร้างความสัมพันธ์กับการเน้นที่โครงสร้างและสถาบัน การสร้างความสัมพันธ์เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีร่วมกันของประชาชนในสังคม ด้วยการเปิดพื้นที่ให้มีการพูดคุยกันอันจะนำไปสู่การร่วมมือกันต่อไป ส่วนแนวทางการเน้นที่โครงสร้างและสถาบัน เป็นการสร้างหรือจัดตั้งสถาบันขึ้นมาเพื่อลดมุมมองด้านลบต่อกัน ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติเรื่องการสร้างความปรองดองไว้ในหลายมาตรา โดยมีเป้าหมายให้ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง และให้มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี จึงเป็นที่น่าสนใจค้นหาคำตอบว่า กฎ กติกา โครงสร้างกลไก และ สถาบันการเมืองที่ถูกออกแบบไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ อีกทั้งแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคมของภาครัฐ จะสามารถสร้างความปรองดองในชาติได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย

1. กฎหมายรัฐธรรมนูญมีส่วนในการทำให้ความสามัคคีปรองดองเกิดขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร อีกทั้งกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งรูปแบบใดตามรัฐธรรมนูญที่จะทำให้เกิดความสามัคคีปรองดอง
2. กลไกและสถาบันใดบ้างที่ทำให้ความปรองดองเกิดขึ้นในสังคมไทย
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้น
4. แนวทางใดบ้างที่จะทำให้ความปรองดองเกิดขึ้นได้ในสังคมไทย

วิทยากร

1. ศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต
2. ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. คณิต ณ นคร
3. นายอลงกรณ์ พลบุตร
4. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์

ผู้ดำเนินรายการ นายชลัท ประเทืองรัตนา

ผู้สรุป พลเอกเอกชัย ศรีวิลาศ

วันอาทิตย์ที่ 12 พฤศจิกายน 2560

08.30-09.00 น. ลงทะเบียน

09.00-11.00 น. นำเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม

โดย ผู้สรุปประจำกลุ่มทั้ง 6 กลุ่ม

ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย ก๊กผล (รองเลขาธิการ
สถาบันพระปกเกล้า)

11.00-11.30 น. ชมวีดิทัศน์รางวัลพระปกเกล้าและพิธีมอบรางวัลพระปกเกล้า

ทองคำและรางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประจำปี 2560

11.30-12.00 น. การแสดงปาฐกถาปิด

โดย รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า)

หมายเหตุ : * วิทยากรอยู่ระหว่างการเรียนเชิญ